

Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe" 41/2018

Prezentujemy Państwu najnowszy kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe", który poświęcony jest przede wszystkim kwestiom reformy systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP. Szef BBN Paweł Soloch w swoim artykule podkreślił stanowisko Biura w tej sprawie zaznaczając istotę wzmocnienia roli Szefa Sztabu Generalnego WP oraz przywrócenie dowództw rodzajów Sił Zbrojnych.

***

Kwartalnik "Bezpieczeństwo Narodowe" Numer 41/2018

Słowo wstępne szefa BBN

Szanowni Państwo,

kwartalnik „Bezpieczeństwo Narodowe” podejmuje kwestie związane z wewnętrznym oraz międzynarodowym bezpieczeństwem Polski. Tym razem skoncentrowaliśmy uwagę na jednym z najważniejszych wyzwań, przed którymi stoją obecnie Siły Zbrojne RP, czyli reformie systemu kierowania i dowodzenia.

Stanowisko Biura Bezpieczeństwa Narodowego w tych kwestiach zostało przedstawione w artykule rozpoczynającym wydanie. Zgodnie z nim kluczowe jest wzmocnienie roli Szefa Sztabu Generalnego WP, przywrócenie dowództw rodzajów Sił Zbrojnych, ale także zapewnienie szczebla operacyjnego, który - przykładem innych państw NATO - odpowiadałby za prowadzenie operacji połączonych. Koncepcja ta jest przedmiotem prac wspólnego zespołu Ministerstwa Obrony Narodowej oraz BBN, powołanego za aprobatą Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w lutym tego roku.

W kolejnym tekście gen. bryg. dr Jarosław Kraszewski pisze o zasadności sformowania Dowództwa Sił Połączonych mającego na celu zapewnienie efektywnego dowodzenia na poziomie operacyjnym. Tekst przybliży czytelnikom współczesne uwarunkowania prowadzenia operacji połączonych, polegających m.in. na pełnym wykorzystaniu możliwości i efektów działania różnych rodzajów Sił Zbrojnych.

Poruszamy także zagadnienia bezpośredniego kierowania obroną państwa. Płk dr Adam Brzozowski przekonuje do wyraźniejszego rozdzielania obszaru kierowania od sfery dowodzenia wojskiem oraz przedstawia rekomendacje zmian w tym obszarze opracowane przez ekspertów Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Natomiast o aspektach prawnych kierowania obroną państwa pisze Karol Stec, szczegółowo analizując relacje i zadania podmiotów uczestniczących w tym procesie. Autor odnosi się do problemu dualizmu władzy wykonawczej w Polsce oraz sygnalizuje potrzebę stworzenia zintegrowanego zarządzania bezpieczeństwem narodowym.

Temat wykorzystywania nowych technologii dla skutecznego wspierania dowodzenia i kierowania walką przedstawiony jest w tekście płk. rez. prof. dr. hab. Jarosława Wołęjszy. Autor wskazuje, że w czasie prowadzenia współczesnych działań militarnych i niemilitarnych zautomatyzowane systemy dostarczają niezbędnej wiedzy, od której zależy powodzenie w potencjalnym konflikcie.

Ostatnią problematyką podjętą w kwartalniku jest system dowodzenia w ramach reagowania kryzysowego i aktywacji Grup Bojowych Unii Europejskiej. Gen. dyw. dr Cezary Podlasiński przedstawia w nim wybrane poziomy dowodzenia, wyraźnie określające podział na obszary odpowiedzialności dla szczebli politycznych jak i wojskowych w procesach planowania i kierowania poszczególnymi operacjami UE.

Publikację tę oddaję w Państwa ręce w momencie, w którym wraz z Ministerstwem Obrony Narodowej ostatecznie uzgadniamy kształt przyszłego systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP. Mam nadzieję, że przyczyni się ona do lepszego zrozumienia zmian oraz problematyki tak ważnej dla funkcjonowania państwa oraz Sił Zbrojnych w czasie kryzysu i wojny.

Paweł Soloch

Sekretarz Stanu

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego

W numerze:

[Nowy system kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP. Obrona terytorium i współdziałanie z NATO](#)

Paweł Soloch

Dotychczasowy system kierowania i dowodzenia, wprowadzony 1 stycznia 2014 r., niestety nie spełnił wszystkich oczekiwań. Dlatego priorytetem dla Prezydenta Andrzeja Dudy, ale i rządu, stało się przeprowadzenie w nim zmian. Prezydent wskazał na konieczność wzmocnienia roli Szefa Sztabu Generalnego WP oraz przywrócenia poszczególnych dowództw Rodzajów Sił Zbrojnych. Wyraził także oczekiwanie, że nowy system kierowania i dowodzenia zapewni zdolności do prowadzenia działań połączonych oraz będzie kompatybilny ze strukturą dowodzenia NATO. Kluczowe powinno być także rozdzielanie zadań o charakterze polityczno-strategicznym, od zadań związanych z bezpośrednim dowodzeniem operacją obronną.

[Operacyjny poziom działań militarnych – implikacje dla systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP](#)

Jarosław Kraszewski

W świetle obecnych uwarunkowań dotyczących funkcjonowania operacyjnego poziomu działań militarnych istnieje potrzeba nowego spojrzenia na kwestie kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi. Autor skoncentrował się na kilku najważniejszych czynnikach, między innymi na dowodzeniu teatrem działań wojennych (teatrem operacji) oraz przygotowaniu i prowadzeniu operacji połączonej. Poruszył ponadto kwestie zadań, struktury organizacyjnej oraz relacji między dowództwem na poziomie operacyjnym, a jego otoczeniem (poziomem strategicznym i taktycznym). Omówił również opracowywaną przez Biuro Bezpieczeństwa Narodowego koncepcję zmian w systemie kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP, dotyczącą potrzeby sformowania Dowództwa Sił Połączonych.

[Uwarunkowania i wyznaczniki reformy systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP](#)

Adam Brzozowski

Rozwój technologii, coraz bardziej skomplikowane systemy uzbrojenia, rosnąca wielowymiarowość pola walki powoduje, że dowodzenie, zarówno w aspekcie organizacyjnym, jak i technicznym, staje się decydującym czynnikiem powodzenia w walce. Są to kluczowe determinanty zmian, które powinny być wzięte pod rozwagę podczas prac nad nowym systemem kierowania i dowodzenia (SKiD) Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej. Autor zwraca ponadto uwagę na inne determinanty przyszłego systemu, które zawarte są chociażby w teorii organizacji i zarządzania, narodowej i sojuszniczej praktyce doktrynalnej, doświadczeniu historycznym czy też wnioskach z diagnozy bieżącego funkcjonowania systemu, zwłaszcza zidentyfikowane dysfunkcje i niedomagania. Niniejszy artykuł stanowi próbę wskazania i syntetycznego przybliżenia różnorodnych uwarunkowań i wyznaczników reformy SKiD.

[Kierowanie obroną państwa – najistotniejsze uwarunkowania prawne](#)

Karol Stec

Artykuł przedstawia uwarunkowania prawne procesu kierowania obroną państwa. Opracowanie obejmuje opis podmiotów uczestniczących w tym procesie, ich powiązania kompetencyjne oraz niekiedy skomplikowane rozwiązania prawne wynikające z konstytucji i przepisów niższego rzędu. Dla celów porządkowych sam proces kierowania obroną został podzielony na trzy fazy, które zostały szczegółowo opisane. W treści zasygnalizowano również szerszy kontekst przygotowań obronnych tworzących warunki do efektywnego kierowania obroną. Jednym z poruszonych w opracowaniu zagadnień są również procesy, które mogą, ale nie muszą zaistnieć w toku kierowania obroną. Dodatkowo, zwrócono uwagę na komplikacje wynikające z równoległego funkcjonowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym i systemu zarządzania kryzysowego, jednocześnie poświęcając dużo uwagi dualizmowi władzy wykonawczej w polskim porządku prawnym.

[Skuteczność i jakość w dowodzeniu](#)

Jarosław Wołęjszo

Skuteczność w dowodzeniu jest jednym z najważniejszych elementów przygotowania i prowadzenia działań militarnych i niemilitarnych. Skuteczność taką zapewniają między innymi zautomatyzowane systemy dowodzenia i

kierowania walką. One dostarczają informacji o przeciwniku jak i wojskach własnych. Od terminowości i aktualności tychże informacji zależy powodzenie w walce. W niniejszym artykule przedstawiono wagę zautomatyzowanych systemów wspomagania kierowania i dowodzenia walką podczas planowania i prowadzenia współczesnych działań.

[System dowodzenia w ramach reagowania kryzysowego i aktywacji Grup Bojowych Unii Europejskiej](#)

Cezary Podlasiński

Zwiększające się w ostatnich latach zaangażowanie Unii Europejskiej w operacje reagowania kryzysowego, mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zarówno w samej Europie jak i strefie jej zainteresowania, wymusiło transformację struktur dowodzenia adekwatnych do zadań z jednoczesnym dostosowaniem procesów planowania i dowodzenia zbliżonych do funkcjonujących w NATO. Przyjęta przez UE struktura dowodzenia, głównie oparta jest na stałych i tymczasowych dowództwach poziomu strategiczno-wojskowego dla rotacyjnie tworzonych Grup Bojowych, które w opinii dowódców tego szczebla zasadniczo spełniają swoje zadania. Autor artykułu przedstawia wybrane elementy systemu dowodzenia, w ramach reagowania kryzysowego i aktywacji GB UE, ze szczególnym uwzględnieniem poziomów dowodzenia oraz zasadniczych zadań realizowanych przez poszczególne instytucje, dowództwa oraz osoby funkcyjne, na bazie ostatniego dyżuru z Polską jako państwem ramowym w 2016 r.

[Poziomy kierowania obronnością i dowodzenia siłami zbrojnymi w Sojuszu Północnoatlantyckim i wybranych państwach NATO - teoria i praktyka](#)

Na podstawie książki Janusza Kręcikija i Jacka Lewandowskiego Organizacja dowodzenia na poziomie strategicznym i operacyjnym, wydanej przez Krakowską Akademię im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Oficyna Wydawnicza AFM 2015.

Redaktor naczelny

gen. bryg. dr Jarosław Kraszewski

Zastępca redaktora naczelnego

Monika Biernat

Konsultacja merytoryczna:

gen. dyw. w st. spocz. dr Romuald Ratajczak, Marek Surmański

Redakcja:

Monika Biernat, Michał Grzelak, Joanna Kwaśniewska-Wróbel, Marcin Skowron

Numer ISSN 1896-4923

Kopiowanie całości bądź części artykułów możliwe jest tylko za zgodą redakcji.

Opinie wyrażone w artykułach są poglądami autorów i nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

[Tweetnij](#)